



PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/18

Destinace (země, město): Gruzie, Tbilisi

Jméno, příjmení: Mgr. Matěj Března

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Tbiliská státní univerzita Ivane Džavachišviliho, Fakulta humanitních věd, Výukový a výzkumný ústav rusistiky

1. Výuka a činnost na univerzitě

Lektor v Gruzii vyučuje na dvou univerzitách. Hlavním pracovištěm je *Výukový a výzkumný ústav rusistiky Fakulty humanitních věd Tbiliské státní univerzity Ivane Džavachišviliho (TSU)*. Druhou univerzitou, která projevila zájem o působení lektora, je *Sochumská státní univerzita*. Vyučoval jsem rovněž skupinu žáků z krajanských spolků *Zlatá Praha* a *Láska Praha*.

Lektor je na univerzitách jediným vyučujícím českého jazyka; musí si tedy výuku rozvrhnout tak, aby mohl sám vyučovat gramatiku, konverzaci i české reálie.

Na Tbiliské státní univerzitě Ivane Džavachišviliho jsem vyučoval třikrát týdně pět skupin studentů (jednu skupinu pokročilých, jednu mírně pokročilých, tři skupiny začátečníků); na Sochumské státní univerzitě jsem vyučoval jednu skupinu začátečníků (výuka této skupiny probíhala letos na TSU, viz níže). Kromě řádné výuky probíhaly každý týden konzultace, jichž využívali zejména studenti, kteří se chystali na studium do ČR.

Čeština je vyučována jako nepovinný předmět. Na žádost studentů se lekce konaly i ve zkouškovém období a v období zimních prázdnin; konzultace často probíhaly i v sobotu.

Způsob výuky

Výuku komplikuje fakt, že gruzínští studenti nemají společný rodný jazyk. Na univerzitě studuje mnoho žáků, kteří pocházejí z národnostních menšin (Arméni, Rusové, Jezídi, Čečenci atd.). Příslušníci národnostních menšin jsou nejčastěji absolventy ruských škol; ruštinu ovládají velmi dobře, českou gramatiku a českou slovní zásobu proto pochytí výrazně rychleji než studenti gruzínské národnosti, kteří už často ruštinu neovládají.

Letos se mi opět podařilo vytvořit samostatnou skupinu žáků, kteří ovládají ruštinu, čímž se výuka usnadnila.

Materiály užívané při výuce

Při výuce jsem kromě vlastních materiálů využíval zejména tyto publikace:

- Dalibor Dobíáš: *Mluvme česky*
- Alena Nekovářová: *Čeština pro život 1, 2*

Studenti

Většinu studentů tvoří vysokoškoláci různých oborů, kteří mají zájem o příští studium v ČR; motivace a snaha jim proto nechybí, pracuje se s nimi velmi dobře. Nevýhodou je, že ti nejschopnější odcházejí studovat do ČR, a proto zatím nevznikla silnější skupina pokročilých studentů.

Kurzy jsou otevřené rovněž žákům vyšších stupňů středních škol a akademickým pracovníkům.

V prvních týdnech byl zájem o češtinu veliký, postupně se počet zájemců ustálil a na lekce docházelo 40 studentů v podzimním semestru (5 středoškoláků, 2 akademičtí pracovníci, zbytek vysokoškoláci), 31 studentů v jarním semestru (5 středoškoláků, 2 akademičtí pracovníci, zbytek vysokoškoláci).

Další činnost na univerzitě

Studenty jsem informoval o možnostech studia v ČR (různé druhy stipendií atd.), pomáhal jsem jim s potřebnými dokumenty a v komunikaci s Velvyslanectvím ČR a s českými univerzitami.

Na akcích, které pořádalo mezinárodní oddělení TSU, jsem několikrát prezentoval možnosti výuky českého jazyka v Gruzii; rovněž jsem zájemce informoval o možnostech studia na českých vysokých školách.

Pracoviště; podmínky pro výuku

Na Tbiliské státní univerzitě Ivane Džavachišviliho mi byly poskytnuty učebny, které mají základní vybavení (tabule a křída). Z časových důvodů jsem letos studenty Sochumské státní univerzity vyučoval rovněž v prostorách TSU.

Kolegové se ke mně chovali přátelsky a byli mi nápomocni při vyřizování administrativy, zajišťování učeben atd.

Spolupráce s vedoucím pracoviště (prof. **Davit Gociridze**) byla naprosto bezproblémová.

2. Knihovna lektorátu

Součástí lektorátu je česká knihovna. Knihy jsou zapůjčovány nejen studentům, ale rovněž na nejrůznější kulturní akce, prezentace, výstavy atd. Pro knihovnu lektorátu byly letos získány nové učebnice prostřednictvím MZV (Velvyslanectví ČR ve Tbilisi).

3. Spolupráce se zastupitelským úřadem

Pravidelně jsem spolupracoval s Velvyslanectvím ČR ve Tbilisi. Pomáhal jsem při přípravách a pořádání akcí propagujících českou kulturu.

Velvyslanectví ČR (velvyslanec Ing. **Tomáš Pernický**) činnost lektorátu výrazně podporuje; bylo mi nápomocno při propagaci výuky českého jazyka (na akcích ZÚ byly např. rozdávány materiály upozorňující na možnost bezplatného studia češtiny na TSU); zájemce o češtinu informovalo o činnosti lektora; pomáhalo studentům českého jazyka a stipendistům s konzulárními záležitostmi (konzulka **Olga Horáková**).

4. Spolupráce s krajauskými spolky

Nadále pokračovala spolupráce s krajauským spolkem ***Zlatá Praha*** (předseda **Garold Šmalcel**). Po domluvě ke mně na lekce docházela skupina studentů, kteří se ucházeli o programy nabízející studium českého jazyka v ČR. Téměř všichni kandidáti byli na programy přijati.

Pokračuje i má spolupráce s ***Asociací česko-gruzínských vztahů*** (předseda **Karlo Kveladze**).

Spolupracoval jsem rovněž se spolkem ***Láska Praha*** (předseda **Ioseb Bežašvili**). Vyučoval jsem členy spolku, kteří se ucházeli o programy nabízející studium českého jazyka v ČR. I tito kandidáti byli úspěšní (dvousemestrální studijní pobyty na veřejných vysokých školách v ČR; letní kurz v Dobrušce).

5. Ubytování

Ubytování si lektor zajišťuje sám; univerzita mu neposkytuje žádný ubytovací příspěvek.

6. Hodnocení, problémy, perspektivy

Během mého působení nenastaly žádné problémy; spolupráce s univerzitami, studenty, krajany a zastupitelským úřadem probíhala bez komplikací.

Jediným problémem je pomalá gruzínská administrativa (např. pracovní smlouva s TSU mi byla opět vydána až po více než dvou měsících každotýdenního urgování).

Perspektivy výuky českého jazyka v Gruzii jsou dobré. Zájemců o češtinu je dostatek. Kromě současných studentů se mi po několika akcích, na kterých bylo studium češtiny propagováno (Evropské dny v Gruzii, Den Evropy na TSU atd.), ozval i dostatečný počet nových uchazečů.

Gruzínské vysoké školství je placené a nepříliš kvalitní; ČR je proto pro gruzínské studenty lákavou lokalitou. Lektorovi výrazně usnadňuje práci i to, že je Česká republika a česká kultura v Gruzii všeobecně známá a těší se velmi dobré pověsti (charitativní a rozvojová činnost českých firem a organizací, časté a dobře prezentované aktivity Velvyslanectví ČR atd.).

Ve Tbilisi 30. 6. 2018

Mgr. Matěj Března